

Arjen keskiössä

Harri Jokiranta

7.3.2013

Maailman kulku

- Ikärakenne $\leftrightarrow$ Huoltosuhte
- Sairastavuus $\leftrightarrow$ Terveysten edistäminen
  - Kustannustehokkainta heikoimmassa asemassa olevien elinolosuhteiden parantaminen
- Yksinäistäminen $\leftrightarrow$ Yhteisöllisyys
  - Syrjäyttävien rakenteiden poistaminen ja syrjäytyneiden tukeminen
- Työllisyys $\leftrightarrow$ Toimeentulo (köyhyys)
  - Arkipäivän elämän turvallisuus, jatkuvuus ja mielekkyys ovat tehokkainta / vaikuttavinta varhaista tukea
- Yhteiskunnan raskas hengitys
  - Itsevastuun velvoite
  - Pärjäämisen hyve
  - Kilpailuttamisen vaade

Mukaan lähdön perusajatus

- Kuntalaki (17.3.1995/365) 1§;
  - Kunta pyrkii edistämään **asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan.**
- Hyvinvointi ja hyvinvointipolitiikka on **koko kunnan asia**
- Asuntopolitiikka ja kaupunkisuunnittelu ovat keskeinen osa hyvinvointipolitiikkaa - luovat hyvän asumisen edellytyksiä
- Arjen keskiössä hanke on alusta testata ja kehittää erityisryhmäasumisen kautta hyvinvointia luovaa asuntopolitiikkaa ja kaupunkisuunnittelua – inklusion tuleminen
- Visio: hyvinvoinnin lisäämisestä osattomuuden vähentämiseen?

Hyvä asuminen kaikkien oikeus

- Generoi hyvinvointia, joka säteilee elinvoimana, aktiivisuutena ja toimeliaisuutena kuntaan ja kansalaisten arkipäivään
- Kuntatoimijan näkökulmasta kaikkien asia; julkinen, yritykset ja elinkeinoelämä, kolmas sektori, kansalaisyhteiskunta
- Edellyttää maankäytön, kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun ja palvelurakenteen sekä asuinrakentamisen yhteensovittamista erilaisten asumisen tarpeiden (elämän vaiheiden) kanssa
- Rakennetun ja luonnon ympäristön, yhteisöllisyyden ja arjen sujumista tukevien palvelujen merkitys korostuvat
- Asumisen muotojen moninaistaminen on välttämätöntä
  - Omistusasuminen, vuokra-asuminen, osaomistusasuminen ...
  - Elinkaariasuminen-palveluasuminen-ympäri vuorokautisen tuen asuminen
  - Painopisteen siirto; hyvä asuminen taipuu elinkaariasumisen ajatukseen, joka mahdollistaa kotona asumisen mahdollisimman pitkään
  - Toive tavallisesta arjesta on meillä kaikilla!

Hankkeen perustelu / Seinäjoki

- Kaupungin vahva kasvu – kasvun ylläpitäminen
  - Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen, asumisen ja palvelujen yhteys, arjen sujuminen, osattomuuden väheneminen
- Erityisryhmien asumispalveluiden ja asumisen ratkaisujen mallintaminen osana kaupungin yhdyskuntarakennetta, palvelualuekokonaisuuksia ja kaupunkisuunnittelua
- Keskeisiä sisältöjä ovat
  - Maankäyttö ja kaavoitus korttelisuunnitteluna – asumisen ja arjen ympäristön yhteys
  - Olemassa olevien julkisten palvelutilojen avaaminen kuntalaisten käyttöön (monikäyttöisyys ja monikäyttäisyys)
  - Yhteissuunnittelukäytännön/käyttäjälähtöisyyden vakiinnuttaminen osaksi maankäytön, kaupunkisuunnittelun ja rakentamisen prosesseja.

Arjen keskiössä -hanke

- Erityisryhmien asumisratkaisuille konsepti, jossa yhdistetään kaupunkisuunnittelua ja sosiaali- ja terveyspalveluja kansalaisten arkielämään – vammaispalvelujen palvelurakennemuutokset.
- Tavoitteena on "yksinäistämistä vapaan arjen" kaupunkiympäristö, mikä laajenee erityisryhmistä asuinalueiden rakentamisen, kaupunkisuunnittelun ja yhdyskuntarakenteen kautta koko väestöön - arkielämän laatu
- Kaupunkiorganisaation hyöty, kansalaisyhteiskunnan vahvistuminen sekä palvelujen ja palvelurakenteen strategisen suunnittelun kustannustehokkuus – vähintään pitkällä juoksulla.
- Hankkeen haasteena on olevia käytäntöjä ja toimintoja ohjaavien säännösten vahva legitimaatio – miten murtaa .
- Arjen keskiössä -hankkeessa
  - haetaan uudistettavat toimintatavat suunnitteluprosessille ja testataan uutta suunnitteluprosessia sekä
  - vakiinnutetaan suunnitteluprosessi osaksi kaupungin strategista päätöksentekoa.
- Hanke liittyy kaupungin palvelujen strategisen suunnittelun kehittämistyöhön, vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja arjen turvallisuutta.

Hyötyä ja kysymyksiä

- Maankäytön ja kaavoituksen suunnittelumekanismien vahvistuminen
  - Erityisryhmäasumisen työryhmä -- > kohti normaalia suunnittelukäytäntöä
  - Maankäyttöryhmä -- > integroituvan yhdyskuntarakenteen luominen (inkluusio)
- Hankkeessa mukanaolon kautta
  - Oman toiminnan arviointi vahvistunut
  - Käyttäjälähtöisyyden näkökulma avautunut -- > osa kaupungin strategiatyötä
- Asuntomessut 2016?
  - Miten asuntomessualueen suunnittelussa onnistutaan huomioimaan ”kaikille hyvä” asuntoalue ajatuksena ja toimivana elämisen ympäristönä
  - Enemmän kuin Y –merkinnät; esteettömyys yleispiirteenä alueen rakenteessa, elämänkaariasuminen, ICT ratkaisut asuntotuotannossa ja ympäristössä, innovoivat pihaharrastusmahdollisuudet, erityisasumisen omat kohteet
- Vahvemmin tuetun asumisen ratkaisut?
  - Toteutetaanko hajautettuna vai koottuna --- > palvelutuotannon haasteena kustannustehokkuus ja taloudellinen kantokyky?
  - Kollektiivi- /yhteisöasumisen uusi tuleminen --- > yhteiskunnan raskas hengitys kulkee yksilöitymisen ja eriytyvän elämäntavan (kulutusdesign) suuntaan?

KIITOS!